

FOAIA POPORULUI

LA MAI VECHIE FOAIE POPOARĂ, ÎNFIINȚATĂ ÎN ANUL 1892

„Țineți cu poporul ca să nu rățaci!”

pare în fiecare Duminică sub direcția unui comitet

Organ al Asociației pentru literatura română și cultura poporului Român, „Astra”

Redacția și Administrația SIBIU, Str. Șaguna 6. Telefon 83/A

Taxa poștală plătită în numerar, conform aprobării Nr. 96.646/1945

Despre progres

În ultima vreme în deosebi se vorbește foarte mult despre progres. Despre acesta însă nu s'a vorbit numai acum, ci s'a vorbit de multă vreme, de atunci de când filosofii au început să cugete asupra mersului omenirii în general. Încă în 1794, un învățat francez, Condorcet, a publicat schița unui tablou istoric asupra progreselor spiritului omenesc. De atunci încoace discuțiile asupra progresului au fost din ce în ce mai numeroase.

Se întâmplă însă de multe ori că se vorbește, se discută mult despre câte ceva fără ca să i se precizeze, fără să i se lămurească pe deplin înțelesul. În felul acesta de multe ori se întrebunțează unele cuvinte cu un înțeles cu totul greșit, ori înțelegând din el numai o parte din ceia ce însemnează el cu adevărat. Cu cuvântul „progres” se întâmplă același lucru. De aceea vrem să stăruim puțin asupra înțelesului acestui cuvânt.

Ce însemnează „progres”? Însemnează în primul rând înaintare. Înaintarea însă poate fi și în bine și în rău. De aceea când ceva merge din ce în ce mai rău se poate spune și că progresează în rău. Este ciudat, dar așa este. Îndeosebi însă prin progres se înțelege înaintare înspre bine.

Înaintarea spre bine a omenirii — cu un singur cuvânt spus: progresul omenirii — se face în acelș timp pe două căi, în două domenii: material și sufletească. Progresul material este puterea omenirii din ce în ce mai mare de a storce naturii roade cât mai îmbelșugate cu cât mai puțin efort din partea omului. Aceasta se face prin dezvoltarea tehnicii, care ajută pe om să producă mult, bun și ușor.

În același timp progresul omenirii, pentru ca să-și merite cu adevărat numele, trebuie să dovedească o înaintare înspre mai bine și în ceia ce privește viața sufletească a omului. Dela răutatea înrudită cu aceea a animalului, omenirea trebuie să înainteze spre bunătate, spre dragostea omului față de om, spre iertare, cu alte cuvinte spre tot ceia ce înalță pe om ca om. Dela lăcomia animalului care prea totul pentru sine, chiar dacă își mănâncă propriul său semen, omul trebuie să ajungă la înțelegere, la iertare, la a da fiecăruia ceia ce i se cuvine și a nu lua pe

Ardealul, vatră românească

de Ilie Mănițiu

Steagul revizionismului maghiar flutură din nou. Aceleași vâlcăreli hortiști dintre zidurile Budapestei, a celei Budapeste în care oameni lui Szelay au rezistat până la ultimul cartuș, se aud și acum.

Primul ministru maghiar, Dl. Ferencz Nagy, a plecat în fruntea unei delegații să bată pe ușă, doar doar vor putea storce vre-o lacrimă pentru poporul „martir” maghiar. Astfel delegația maghiară a sosit la Washington de unde se va duce la Londra și apoi la Paris. În cazul când conferința miniștrilor nu se va fi încheiat până atunci,

După cum vedem, grozii și conții budapeșteni, din neamul acelora care au stors în mod barbar mana poporului transilvan, atât român cât și maghiar, timp de o mie de ani, prin cele mai despotice metode, nu se pot împăca cu ideea unui Ardeal românesc. Disperarea lor se aseamănă cu sbaterea neputincioasă a unui pește pe uscat. Sprijinirea hotărâtă a drepturilor noastre asupra acestei vetre de așezare românească de către guvernul U. R. S. S. precum și sincera recunoaștere de către puterile anglo-americane la conferința dela Paris, a suveranității românești

asupra Ardealului, au fost făcute atât de limpede și fără de rezerve încât orice poftă și încercare de tulburări trebuia să emușcească. Și totuși șarpele cēruia i se face de moarte iese la drum.

Răspunsul ferm și clar pe care dl. Lucrețiu Pătrășcanu, ministrul justiției, la dat la Cluj revizionismului maghiar iar dl. Constantinescu Iași, ministrul informațiilor, la Vaslui, a amintit cerurilor maghiare de hotărârea nestrămutată a neamului românesc de a-și păstra pământul stropit de atâtea ori cu sârgă.

Nu voim prin aceste câteva rânduri a arăta drepturile noastre istorice asupra Ardealului. Obârșia noastră latină, limba, mormintele cu inscripțiile strămoșilor noștri romani, presărate dealungul și dealatul Ardealului, așezările noastre românești ca primele rosturi de viață băștinase și neîntreruptă dealungul veacurilor, s'au arătat în isvoade și cărți a căror temeinicie au răcunscut-o și cele mai luminate minți ale Apusului. Voim să zăbovim asupra declarației făcute de primul ministru maghiar la Washington că, hotărârea dela Paris „a

(Continuare în pag. 4a)

nedrept, numai pe baza puterii, dela nimeni nimic.

Pentru progresul material aceea care a dat cele mai multe și mai rodnice ajutoare omenirii este Știința, cu aplicația ei, Tehnica. Pentru progresul sufletească al omenirii s'au străduit în tot timpul Filosofia și cu deosebire Religia, cea creștină mai ales, prin mijlocirea Bisericii. Ea, Biserica este aceea care a răspândit între oameni învățătura mântuitoare a Celui care „S'a răstignit pentru noi în zilele lui Pilat din Pont, a pățimit și s'a îngropat și a înviat a treia zi”. În măsura în care omul și-a aplecat urechea la aceste învățături, le-a pus piatră la temelie vieții sale, omenirea a trăit în pace. Pe măsură ce se îndepărta de ele și faptele lui nu erau după cum îl sfătuia în numele lui Isus Hristos Biserica, războiul devenea de neînlaturat.

Dar să ne întoarcem la cuvântul progres. El numai atunci este deplin, când se desfășoară armonic, atât pe latura lui materială cât și pe cea morală. Dezvoltarea numai pe o latură duce la crize și la războaie. În

viața omenirii și cu deosebire în ultimii 150 de ani progresul material, știința și tehnica adică, au luat cu mult mai mult avânt, s'au dezvoltat cu mult mai mult decât viața sufletească. Oamenii, cei mulți, au dat cu mult mai multă importanță stomacului decât sufletului. Și, pentru a-și câștiga cât mai mult pentru stomac, pentru bunăstarea lor personală uitau de drepturile semenilor. Aceștia și le apărău și de aici războaiele.

Pacea? Pacea este prin urmare rezultatul progresului armonic și pe latura sufletească, nu numai pe cea materială. Și numai atunci se va ajunge cu adevărat la ea când popoarele se vor dezvolta și sufletește până acolo până unde a ajuns dezvoltarea tehnicii lor.

Dar această dezvoltare sufletească a omenirii, progresul ei moral, nimic nu-l poate realiza decât așezarea la temelie vieții omenirii a învățăturilor din Predica de pe munte, așa cum de altfel spunea și d. Truman, președintele Statelor Unite, într'un discurs ținut la Universitatea din Philadelphia. **L. V. Spiridon**

Un elev desculț...

de Ilie Avrigeanu

Nu este vorba despre unul care ajută părinților vara la muncile câmpului. În aceste împrejurări aproape toți sunt desculți. Lipsa lui de încălțăminte aici ar arăta numai un foarte mare simț de economie. Este vorba însă despre o altă împrejurare în care am văzut un elev desculț, împrejurare în care acest fapt are o adâncă semnificație.

În una din zilele săptămânii trecute am asistat la serbarea de sfârșit de an școlar a unei școale secundare. În cadrul programului, pe lângă coruri, dansuri naționale și exerciții de gimnastică, foarte bine executate cu toatele, au fost și câteva recitări. Între alții și un elev care a venit desculț.

Desculț la serbarea de sfârșit de an școlar...

Cu niște pantaloni de culoarea kaki a hainelor militare, răștrânți de două sau de trei ori pentru că îi erau cu mult prea lungi, elevul recita cu destul talent și mai ales cu multă vigoare în glas. „Tara mea” de Vasile Militaru.

Mă uitam la el: un caz din multe puncte de vedere semnificativ pentru școala din care făcea parte.

Gimnaziul Unic Experimental din Sibiu, despre această școală este vorba, a fost înființat târziu, abea în Ianuarie. Elevii au fost adunați prin repartizare dela alte licee din oraș. Nu erau elevii cei buni ai acestor școale. Fiecare școală se desparte greu de elevii buni. Nici material didactic n'au avut, la început absolut deloc. Mijloacele materiale pentru a și le procura lipsău și ele cu atât mai mult cu cât elevii n'au plătit nici un fel de taxe.

Și în aceste condiții pentru a se ajunge totuși la rezultatele la cari s'a ajuns, cu aceste elemente și cu aceste mijloace materiale, a trebuit să se cheltuiască mult, foarte mult suflet.

Pentru a se cunoaște mai bine copiii, întrebunțând toate mijloacele de cari dispune Psihologia, s'a făcut apel la Oiciul de Orientare Profesională, care nu le-a precupețit deloc.

Rezultatele muncii cu dărzenie susținută a corpului didactic s'au putut în parte constata cu prilejul serbării de sfârșit de an. Programul bogat, bine executat, o foarte frumoasă expoziție atât de lucru de mână pentru fete cât și pentru băieți, dovedesc, cu toatele, o muncă intensă, **(Continuare în pag. 4a)**

Pentru suflet

Sub steagul Astrei

Pentru trup

Pe urmele Domnului

Prietenii cei adevărați

Cât trăiește în lume, omul este înconjurat de o seamă de prieteni. Asemenea prietenii or fi: avuștile, rudeniile mai apropiate sau mai depărtate și faptele.

În cele mai dese cazuri, omul se simte strâns legat de întâii dintre prietenii arătați mai sus; adică de avuștil. Pe acestea le caută, după ele aleargă și suspină. După aceea se știe el legat de rudeni și de cunoscuți. Cu acești prieteni se destătează la vorbă, așează oșpețe și veselii, cheltulește zile și bani, căutând să-i aibă cât mai binevoitori. Abia în al treilea rând urmează faptele bune. La ele se gândește omul mai puțin, le caută mai rar.

Dar, la stârșitul vieții, se îniâmplă un lucru care trebuie să ne pună la gânduri. Când închidem ochii, prietenii la cari am fiintat mai mult, ne părăsesc mai întâi, Avuștile pământești trec în seama altorași nu ne mai sunt de nici un folos. După aceea, rudeniile și cunoscuții ne plâng cu mai multă ori mai puțină durere și ne însoțesc până la gura gropii. De acolo se întorc, își caută de ale lor treburi și necazuri și ne uită. Doar cei mai apropiați își amintesc de noi o vreme oarecare și ne pomenesc în rugăciunile lor către Dumnezeu.

Dar taptele noastre merg cu noi și dincolo de mormânt. Prietenii aceștia, la care am fiintat mai puțin în lume, se dovedesc deci mai cuvinctoși. Ei merg cu noi până în fața lui Dumnezeu și ne stau martori. Cele rele ne apăsă, dar cele bune ne apără cu putere.

N'ar fi oare cu dreptate să chibzuim a toate acestea, să facem o întorsătură în viața noastră pământescă și să o legăm, mai întâi și mai puternic, de prietenii cei mai cuvinctoși, de taptele cele bune?

D. Calugăr

▲ DACA CITEȘTI GAZETA, nu o arunca, ci împrumut-o și vecinului pentru a o cunoaște și el.

Comunicări dela „Astra Centrală“

Domnii membrii ai Comitetului central sunt invitați să participe la ședința, ce se va ține în ziua de 6 Iulie, ora 4 d. m. în sala de ședințe a Comitetului.

Din trecutul Astrei

Gheorghe Barițiu președinte al Astrei

— Frământările dela revista „Transilvania“ —

(XVII)

O fericită și meritată alegere la conducerea „Astrei“ a fost și aceea a lui Gh. Barițiu. I spunem meritată, pentru că Barițiu a fost un mare luptător pentru înființarea Astrei, alături de Andrei Șaguna, T. Ciocârliu ș. a. Mai mult, el a slujit-o cu dragoste și devotament, timp de 28 de ani ca secretar. Ultimii 5 ani ai vieții sale (1888-1893) ca președinte, fiind ales la adunarea generală dela Abrud.

Am accentuat dela început că este o fericită alegere, întrucât dela început Barițiu și-a închinat „Astrei“ tot sufletul său de bun român și de mare cărturar al neamului nostru, cum puținii au făcut înainte și după el.

Indemnat de marele mitropolit Șaguna, el a lucrat întâia dată un proiect vast și amănunțit al statutelor „Astrei“, care cuprindeau munca organizată ce avea să se desfășoare mai târziu sub steagul Astrei pe diferite țărmuri de activitate socială, economică și culturală. Acest statut a fost primit de adunarea generală și rămâne în valoare încă pentru multe generații. Acesta dovedește seriozitatea și râvna lui pentru munca pe care au s'o desfășore cei ce vor fi chemați să conducă această înaltă și rodnică societate culturală.

Pianul acesta de muncă urmrea tipărirea de cărți școlare pentru popor și alcătuirea unei istorii a Transilvaniei, cu o bogată colecție de folklor (producții artistice populare: cântece, jocuri ș. a.) Pentru publicarea materialului servea noua revistă a Astrei, „Transilvania“, care fusese încredințată tot lui Gh. Barițiu, ca secretar

și redactor. Sarcina aceasta grea, Barițiu a primit-o, convins că va avea sprijinul tuturor scriitorilor Români. Dar s'a înțeliat. El a rămas singur de multe ori, trebuind să scrie el toată revista, care a ajuns astfel uneori mai mult istorică, din pricină că el era mai întâi un bun istoric. Această specializare a atras după ea împușinarea cetitorilor, și de aici și o pierdere materială însemnată, de 4000 fl. Din cauza nemulțumirilor, el și-a prezentat demisia de 6 ori în 4 ani dela revistă, dar i s'a refuzat. Cu toată amărăciunea din suflet, când unii cereau să i se scadă modesta plată dela 400 la 200 fl. Barițiu a rămas și a lucrat aici neluând în seamă atacurile semenilor săi, căci știa că este într'un post comandat de neam. Dar acestor dușmani el le-a răspuns frumos și înțelept. Nu pot ascunde aceste cuvinte mustrătoare, căci au multă actualitate pentru o mare parte din ființa poporului nostru, care ostenesc săraci în ogorul culturii. El zice: „Numai literații să lucreze de pomână? Numai literații să trăiască cu apă și cu aer? De când oare acei cari se ocupă toată viața cu literatura, sunt condamnați a flămânzi, a umbla goi și totuși a da de pomână?“ Câtă dreptate! Apoi arată munca sa frământată dela „Transilvania“, care cuprindecca. 800 ore anual și pentru care nu a primit nici jumătate din remunerația pe care o avea dela o altă revistă germană din Brașov. Din toate acestea rezultă dragostea sa de muncă, depusă grațuit în folosul „Astrei“.

Prof. S. Radu

SFATURILE DOCTORULUI

Febra tifoidă sau lingoarea

Se apropie căldurile de vară și ele primejdia mare a boalei care cheamă febra tifoidă sau lingoarea.

Lingoarea este o boală care aproape nu mai este cunoscută într'o mulțime de țări. În țările unde oamenii nu le place murdăria și unde omul câte ori se așează la masă își spal mâinile cu apă și săpun această boală s'a stins aproape fără urmă.

La noi, lingoarea e una dintre cele mai răspândite și grele boale imbolnăvindu-se în fiecare an cam 10.000 oameni, dintre cari mor cam 1000. Din acestea se poate vede, că nu ajung încă la gradul de curățenie care să ne ajute să scăpăm de această boală.

Cum ne putem feri de ea? În primul rând prin ocolirea casei unde se află un bolnav de lingoare. Orice om care intră în odaia unde zace un bolnav de lingoare e primejduit să se imbolnăvească de această boală, chiar dacă nu dă mâna cu el sau chiar dacă se apropie de patul lui. Într'o odaie unde zace un bolnav de lingoare poată fi infectat scaunul, masa, vervelul de ușă și orice obiect din casă. Dacă este infectată și curtea bolnavului dacă se aruncă în curte sau pe gunoalu udr sau scaunul lui.

Dar în timp de boală în comunitate se infectează mai ales fântânile. Dacă se scoate din fântână apă cu vase din care a beut bolnavul, în scurt timp cu siguranță se imbolnăvesc toți cei ce beau apă din acea fântână.

Deci învățatură să fie pentru noi ca să nu intrăm nici în casa, nici în curtea bolnavului de lingoare. Iar dacă avem din aceeași fântână din care se duce apă și bolnavului, să nu mai luăm apă din aceeași fântână până când s'a însănătoșit bolnavul, sau dacă totuși luăm apă de acolo, să o fierbem dintâlu, să o lăsăm să se răcească și numai după aceea să o bem.

De câteori ne așezăm la masă, toți cei din casă să-și spele mâinile cu apă și săpun.

Dr. I. C.

FOISOARA

ORBUL

(Cele trei meserii ale lui Iacob) Schiță de Ernest Legouvé *)

Eram de o săptămână la țară. În luna Iulie. Ferestrele deschise lăsau să intre în salon toate miresmele grădinii. Gounod **) tocmai părăsise pianul și — după muzică, urmă una din acele discuții prietenești despre artă, în care cuvântul are în gura prietenului meu farmecul uneia din

*) Un bun scriitor francez, descrie în amintirile sale, cum la vizitat un prieten, compozitor de opere muzicale oestite, la țară, în castelul său și cum acest compozitor a cântat odată de dragul unui țaran orb.

**) Compozitorul francez.

melodiile compuse de dânsul. Ii povestii mai apoi că un țaran orb care ajunsese vecinul nostru, trecea câteodată, se ile, în decursul verii, peste cărăruia cu țarbă care desparte coliba sa de locuința noastră, că venea să se lungească la pământ, de-alungul zidului grădinii noastre și că aici, în timp ce noi făceam muzică, stă nemișcat și asculta.

„Bucuros aș cânta ceva omului acestuia!“, strigă compozitorul.

„Zău? Dragă prietene! Nimic mai ușor! Avem ceasurile două: Iacob, așa-l cheamă, se întoarce tocmai dela lucru, ca să ia prânzul.“

„Cum ai spus? Dela lucru? Lucrează?“

„Ba bine că nu! Are trei meserii!“

„Trei meserii?“

„Care-i dau de lucru aproape întreg anul. Mă duc să poruncesc să-l caute și — în timp ce așteptăm — o să-ți povestesc despre aceste trei

meserii. Va trebui, în același timp, să-ți istorisesc ce s'a întâmplat uneia din ființele cele mai cinstite din câte am întâlnit eu vreodată la țară; o ființă fără de cultură înaltă, dar țărănească, vâratecă și care, aruncată cu tărie în întunerecul orbirii, și-a regăsit calea în acest întunerec, și-a refăcut o viață, chiar prin infirmitatea sa.

Acesta este omul. Iată acum faptul: Cunoști, cred, prietene sătulețul N. și șesul care ne desparte. Acum vreo 30 de ani treceam peste acest șes cu unul din prietenii noștri cei mai buni care era primar al satului nostru. Deodată, fără de veste, ne oprește pe loc o explozie puternică — ne uităm și vedem cum se ridică dela pământ, la 7 sau 8 sute de pași dela noi, un fum albicios care părea că iese dintr'o genune, apoi vedem cum sunt aruncate în aier pietri, auzim țpăte îngrozitoare, apoi zărim cum iese, luându-și avânt, din atun-

dătura aceea, un om care începe să alerge într'un răsuflet.

Da din brațe, țipa, cădea, se ridica, dispărea în luminisurile largi ale livezii și apărea din nou. Inspăimântați, ne-am repezit la el, în timp ce din partea cealaltă a câmpiei veneau, alergând și strigând, bărbați și femei. Am ajuns cei dintâi lângă nenorocitul de el; feța-i parcă dispăruse, nu era decât o rană; scăfârliia îi era deschisă și valuri de sânge curgeau pe hainele-i, numai petece; abea l-am prins în brațele noastre, și o femeie, urmată de douăzeci de țărani, se aruncă însintea lui, strigând: „Iacob! Iacob! Tu ești?“

Era el, într'adevăr, era bărbatul ei, tată a trei copii, biet muncitor minier care — aruncând în aier o stâncă, cu dinamită — primi întreagă încălcătura în față și acum era orb, mutilat, poate atins mortal.

L-am dus la el acasă; medicul

PUBLICAȚIUNE

Noi MIHAI I

la lui Dumnezeu și voința națională, regele României, la toți de față și viitori sănătate

Tribunalul Sibiu, Secția

Nr. Com. III. 132—1946

Sentința comercială Nr. 5

Ședința dela 27 Aprilie 1946

Președintele D-lui Traian Dolinschi, președinte Asesor Gh. Ionescu, jude-supleanți Grefier Aurel Samoilă, Ministerul Public reprezentat prin Dl Severin Velehorsch, procuror delegat.

Astăzi fiind fixat termen pentru cercetarea și soarea cererii introduse de fondatorii Societății Anonime Pivnițele „Transilvania” din Sibiu, prin care se cere să se dea autorizația de funcționare.

La apelul nominal s'a prezentat reprezentantul pe-areii, avocat Dr. Corneliu Radu.

Procedura îndeplinită.

S'a dat cetele actelor dela dosar, după care apoi cordat cuvântul.

Reprezentantul petiționarei depune la dosar chi-Nr. 2882, în valoare de Lei 360.000— din care ea, că petiționara a achitat impozitul pe capital Statului, 5 ediții autentice depe actul constitu-4 ediții autentice după statute și cere admiterea ei.

Reprezentantul Ministerului Public, față de actele se, pune concluziuni pentru admiterea cererii.

După care,

Tribunalul

Deliberând asupra cererii de față,

Având în vedere că prin petițiunea înregistrată Nr. 850—1946, de către Dl avocat Dr. Corneliu din Sibiu, în calitate de mandatar al asociaților-atori ai Societății Anonime, Pivnițele „Transilvania” Sibiu, s'a cerut autorizația de funcționare prev. de 38, Cod. Comercial.

Că examinându-se cererea și actele depuse, Tri-ul în ședința dela 21 Februarie 1946 a constatat stitatea unor modificări în Statute astfel că, prin nța comercială Nr. 3—1946 a îndrumat pe aso-să se pună de acord cu prevederile codului Co-cial.

Văzând din actele depuse la dosar, că prin actul titutiv întocmit în formă autentică sub Nr. 134—1946, otarul Public Dr. L. Blaga din Sibiu, numiții Dr. hiița Ieronim, Nemeș Emil, Dr. Stoichiția Iosif, Dr. Corneliu, Stoichiția Sandu, Stoichiția Lia și Cu- u Traian, în conformitate cu art. 129 din Codul ercial, au înființat Societatea Anonimă Pivnițele silvania” cu un capital social de 90,000.000 Lei, eplin subscris de susnumiții 7 asociați, din care arte a fost consemnală la Casa de Depuneri și emnațiuni Sibiu, sub recipisa Nr. 8958 din 7. 11. , apoi au întocmit tot în formă autentică Statutele e acord cu dispozițiunile Codului Comercial, orm sentinței comerciale Nr. 3—1946 și în fine, les primul Consiliu de Administrație și Comitet ensori;

Că, potrivit adresei Ministerului Economiei Națio- Direcțiunea Comerțului Interior Nr. 51.393 din Decemvrie 1945, publicată în Monitorul Oficial Nr. -1945, în conformitate cu legile Nr. 125—1941 și -1941, a dat aviz favorabil pentru constituirea ei Societății.

Considerând, că astfel toate condițiile de formă e fond prevăzute de Codul Comercial și de legile ale și referitoare, sunt îndeplinite,

Văzând și concluziunile favorabile puse de repre- zentantul Ministerului Public,

Prin aceste motive

In numele Legii hotărăște

Admite cererea introdusă de fondatorii Dr. Ieronim Stoichiția și soții, și autoriză funcționarea Societății Anonime Pivnițele „Transilvania” cu sediul în Sibiu, Str. Mitropoliei Nr. 38.

Cu apel.

Data și pronunțată în ședința publică dela 27 Aprilie 1946.

Președinte,
ss. Y. Dolinschi

Asesor,
ss. Ioan G. Ionescu

Grefier,
ss. Aurel Samoilă

Grefa Tribunalului Sibiu, Secția III.

Dosar Nr. Com. 152—1946.

Prezenta copie fiind conformă cu originalul aflat în dosarul acestei secțiuni cu numărul de mai sus, se legalizează de noi fiind cerută prin petițiunea înreg- sub Nr. 4512 din 24 Mai 1946.

Sibiu, la 27 Mai 1946.

Prim-Grefier,
ss. C. Gologan

„Dăm putere și poruncim agenților administrativi să execute această hotărâre; procurorilor să stăruiască pentru a ei aducere la îndeplinire. Spre credință, pre- zenta hotărâre s'a semnat de noi”.

Președinte, Asesor, Grefier,
ss. T. Dolinschi ss. D. Roșca ss. C. Gologan

Această expedite executorie s'a eliberat D-lui adv. Dr. C. Radu azi, la 1 Iunie 1946.

Sibiu, la 1 Iunie 1946.

Prim-Grefier,
ss. C. Gologan

Act constitutiv

I. Subsemnații:

1. Dr. Stoichiția Ieronim, avocat, Sibiu, str. Schuller- lerus 13,
2. Nemeș Emil, fabricant, Sibiu, str. Croitorilor 9,
3. Dr. Stoichiția Iosif, profesor universitar, Sibiu, str. Schullerus 15,
4. Dr. Corneliu Radu, avocat, Sibiu, str. Oituz 11,
5. Stoichiția Sandu, Sibiu, str. Schullerus 15,
6. Stoichiția Lia, Sibiu, str. Schullerus 15,
7. Cucuianu Traian, prof., Sibiu, str. Schullerus 13

Toți cetățeni români;

Declarăm, că pe baza prezentului act constitutiv și a statutelor aici anexate, cari fac parte înteg- rantă din acest act constitutiv, constituim o So- cietate Anonimă cu denumirea:

Pivnițele „Transilvania” S. A.

II. Sediul Societății este în Sibiu.

III. Scopul este specificat în statutele anexate.

IV. Capitalul social al societății este fixat la suma de Lei 90,000.000— adică nouăzeci milioane Lei, împărțit în 900 buc. acțiuni nominative, de câte 100.000 Lei fiecare și a fost subscris în modul următor:

1. Dr. Stoichiția Ieronim	298 acț. val.	29,800.000 Lei
2. Nemeș Emil	299 „ „	29,900.000 „
3. Dr. Stoichiția Iosif	299 „ „	29,900.000 „
4. Dr. Corneliu Radu	1 „ „	100.000 „
5. Stoichiția Sandu	1 „ „	100.000 „
6. Stoichiția Lia	1 „ „	100.000 „
7. Cucuianu Traian	1 „ „	100.000 „
Total		900 acț. val. 90,000.000 Lei

Acest capital se poate spori ulterior, după ne- cesitățile și în baza statutelelor,

Fiindcă această societate este o continuare a Pivnițelor Hager Mihail, cumpărate de Dl Nemeș Emil, dânsul aduce în societate ca aport întreg- ul inventar și se obligă a ceda licența asupra societății.

După primirea avizului favorabil din partea auto- rităților în drept, se varsă 30 % (treizeci la sută) din capitalul subscris, adică Lei 27.600.000— la Casa de Consemnațiuni din Sibiu,

Restul capitalului se varsă în rate după cum va hotări Consiliul administrativ al Societății.

Somații de plată se fac cu scrisori recomandate, către fiecare acționar.

V. Subscriitorii primesc certificate provizorii nomi- native, care pot fi înlocuite în acțiuni nominative imediat după vărsarea integrantă a sumelor sub- scrise.

VI. Dat fiindcă, noi fondatorii reprezentăm capitalul social total și ne-am constituit în adunarea gene- rală constitutivă, numim pe durata de un an ca membrii ai Consiliului de administrație pe D-nii:

1. Dr. Stoichiția Ieronim din Sibiu,
2. Nemeș Zeno din Sibiu,
3. Dr. Corneliu Radu din Sibiu,

VII. Ca membrii ai Comitetului de cenzori pe durata de un an, numim pe D-nii:

1. Aurel Bianu din Sibiu
2. Hann Friedrich din Sibiu, expertcontabil
3. Keul Ion din Sibiu

și ca supleanți pe D-nii:

1. Colonel Georgescu Ioan din Sibiu
2. Nicolae Radu, Cpt. pens. din Sibiu
3. Dr. Ioan Geleriu, adv. Sibiu.

VIII. Stabilit de comun acord garanția pe care trebuie s'o depună administratorii, la suma de Lei 50.000 de fiecare, iar a cenzorilor la suma de Lei 25.000 de fiecare. Garanția se poate depune și în efecte de Stat, sau acțiuni de ale Societății.

IX. Autorizăm prin procură specială pe Dl avocat Dr. Corneliu Radu din Sibiu, Str. Avram Iancu Nr. 9, să facă toate formalitățile și publicațiile prevăzute de lege, pentruca societatea să poată funcționa.

X. Cu rezervă de a obține autorizația de funcționare și în baza prezentului act constitutiv și a statute- lor anexate, care fac parte integrantă din acest act, noi fondatorii declarăm societatea constituită.

Sibiu, la 20 Octomvrie 1945.

Dr. Iosif Stoichiția m. p., Ieronim Stoichiția m. p. Emil Nemeș m. p., T. Cucuianu m. p., Sandu Stoichiția m. p., Dr. Corneliu Radu și ca redac- tor m. p., Lia Stoichiția m. p.

ROMÂNIA

Dr. Lionel Blaga, Notar public în Sibiu

Proces Verbal de Autentificare Nr. 154

Anul 1946, luna Aprilie ziua 16

În fața noastră, Dr. Lionel Blaga notar public în Sibiu, ca instrumentator, s'au prezentat la data de mai sus, în biroul nostru de notariat public din Sibiu, str. Regina Maria Nr. 12, D-nii: Dr. Stoichița Ieronim, avocat, dom. Sibiu, str. Schullerus Nr. 13, Nemeș, Emil, fabricant, dom. Sibiu, str. Croitorilor Nr. 9, Dr. Stoichița Iosif, Prof. Univ., dom. Sibiu, str. Schullerus Nr. 15, Dr. Corneliu Radu, avocat, dom. Sibiu, str. Oituz Nr. 11, Stoichița Sandu, dom. Sibiu, str. Schullerus Nr. 13, D-na Lia Stoichița, dom. Sibiu, str. Schullerus Nr. 15 și Cucuian Traian, Prof., dom. Sibiu, str. Schullerus Nr. 13.

Ca redactor al actului s'a prezentat Dl Dr. Corneliu Radu, avocat în Sibiu.

Identitatea susnumiților am constatat-o: cunoscute mie personal.

Prin petiția înregistrată sub Nr. 154—1946, susținută și verbal în fața noastră, părțile de mai sus, personal au cerut autentificarea prezentului act în 2 exemplare, dintre care unul a fost prezentat nesemnat.

După ce am vizat toate aceste exemplare, constatând identitatea lor, am citit actul din cuvânt în cuvânt și l-am explicat părților, ei ne-au declarat că cele cuprinse în acest act sunt consimțământul lor și că, exemplarele semnate sunt subscrise de dânsii, constatând și aceasta.

În urmă părțile și-au subscris în prezența noastră exemplarul destinat a rămâne la dosar.

Văzând, că exemplarele actului au fost timbrate legal, cu timbrele legale,

NOI

Luând act de declarațiunea părților, autentificăm prezentul act în baza art. 6—35, 81—92 din D. L. Nr. 358 din 1944.

Acest proces verbal de autentificare s'a semnat de noi, aplicând și sigilul nostru oficial.

(L. S.)

Dr. Blaga, m. p.
Notar public

Dr. Lionel Blaga, Notar public în Sibiu

Prezenta copie fiind pe deplin conformă scrisul în original, prezentat mie prin Dr. Radu neliu, avocat, dom. în Sibiu, cu cererea înregistrată sub Nr. 595—1946 cop., din ziua de azi, se zează de noi, conform D. L. Nr. 358 din 1944.

Cu observarea, că după actul original achitat impozitul proporțional la Administrația Căminară Sibiu, la 25 Aprilie 1946 cu chitanța Nr. în suma de 3.600.000 Lei, iar timbrul judiciar de autentificare, s'a depus la Casa de Depuneri și Semnături Sibiu, cu chitanța Nr. 766 din 26 Aprilie 1946 în suma de 455.000 Lei.

Sibiu, la 26 (douăzecișisase) Aprilie 1946
Lionel Blaga (tepatruzecișisase).

ss. L. Blaga
Notar public

STATUTELE

Societății Pivnițele „Transilvania” S. A. - Sibiu

Cap. I

Denumirea, Sediul, Obiectul și Durata Societății

Art. 1. Denumirea Societății este: Pivnițele „Transilvania” S. A. Sibiu.

Sediul este: în Sibiu, str. Mitropoliei 38.

Obiectul: Comerțul cu vin și altor băuturi alcoolice, fabricarea și comerțul diferitelor ape minerale, înființarea de pepinerii și vil și exploatarea lor.

Durata: nelimitată.

Cap. II

Capital social, numărul acționarilor și valoarea lor nominală

Art. 2. Capitalul social este de Lei 90.000.000— și se împarte în 900 bucăți acțiuni nominative de câte 100.000 Lei. Acțiunile vor fi prevăzute cu numere și cupoanele curente.

Acționarii trebuie să fie cetățeni români.

Vânzarea și înstrăinarea acțiunilor în afară de cazul de moștenire are deplină valabilitate cu efectul juridic numai, dacă înstrăinarea este aprobată de către adunarea generală, fără această aprobare cumpărătorul acțiunilor nu poate să exercite dreptul de vot în adunările generale.

Cap. III

Art. 3. Adunările generale sunt ordinare și extraordinare. Ele se vor ține la sediul societății în localul ce se va indica în convocare.

Art. 4. Adunarea ordinară se întrunește cel puțin odată pe an și cel mai târziu 4 luni dela încheierea exercițiului social.

În afară de desbaterea altor chestiuni puse la ordinele zilei, adunarea generală este obligată:

- să discute, să aprobe sau să modifice bilanțul după ascultarea raportului administratorilor și cenzorilor și să distribue beneficiul net.
- să aleagă pe administratori și cenzori.
- să fixeze retribuirea convenită pentru exercițiul în curs administratorilor și cenzorilor.
- să se pronunțe asupra gestiunii administratorilor.

Art. 5. Pentru valabilitatea deliberărilor adunării ordinare este necesară prezența acționarilor, care să prezinte cel puțin 51 % din capital social. Deciziunile

să fie luate cu o majoritate de 51 %, a acțiunilor prezente.

Dacă adunare este în neputință de a lucra din cauza numărului insuficient, adunarea ce se va întruni după o a doua convocare cel mai târziu în răstimp de 30 zile scotit dela adunarea, care a fost în neputință de a lucra, poate să delibereze asupra chestiunilor puse la ordinea de zi celei dintâi adunări, ori care ar fi partea de capital reprezentată de acționarii prezenți cu majoritate de 51 % a acțiunilor prezente.

Art. 6. Adunarea extraordinară se întrunește ori de câte ori este nevoie a se lua o decizie pentru:

- mărirea capitalului;
- schimbarea obiectului principal al societății;
- fuziunea cu alte societăți;
- reducerea capitalului social sau reîntregirea sa prin emisiune de noi acțiuni;
- disolvarea societății;
- ori care modificare a statutelor sau oricare altă decizie pentru care este cerută aprobarea adunării extraordinare.

Art. 7. Pentru ținerea valabilă a adunării extraordinare va trebui:

- la convocare prezența acționarilor reprezentând trei părți din capitalul social, iar deciziunile să fie luate cu votul unui număr de asociați, care să reprezinte cel puțin 66 % din capitalul social.

Art. 8. Adunarea generală va fi convocată de către consiliul de administrație de câte ori va fi nevoie în conformitate cu dispozițiunile din prezentul statut. Termenul de întrunire în niciun caz nu poate fi mai mic de 15 zile dela publicarea convocării. Convocarea va fi publicată în Monitorul Oficial și într'un ziar care apare în Sibiu.

Convocarea va cuprinde locul și data ținerii adunării, precum și ordinea de zi cu arătarea explicită a tuturor chestiunilor care va face obiectul dezbaterilor adunării.

Când în ordinea de zi figurează propuneri pentru modificarea statutului, convocarea va trebui să cuprindă textul integral al acestuia.

Art. 9. În înștiințarea pentru prima adunare generală, se va putea fixa ziua și ora pentru a doua adunare, când cea dintâi nu s'ar putea ține.

A doua adunare nu se poate întruni mai devreme decât în a opta zi dela data fixată pentru prima adunare.

Art. 10. Consiliul de administrație este să convoace de îndată adunarea generală la cererea acționarilor reprezentând $\frac{1}{10}$ parte din capitalul social, dacă cererea cuprinde dispozițiuni ce intră în sfera activității societății.

Adunarea va avea loc în termen de o lună dela cerere.

Dacă consiliul de administrație nu va convoca adunarea, tribunalul după ce va asculta pe membrii consiliului de administrație va putea ordona convocarea, desemnând dintre acționarii persoane, care vor prezida.

Art. 11. Acționarii exercită dreptul lor de vot în adunarea generală proporțional cu numărul acțiunilor ce posedă. Fiecare acțiune dă dreptul la un vot egal cu numărul acțiunilor ce posedă acționarul.

Art. 12. Acționarii reprezentând integral capitalul social vor putea, dacă niciunul din ei nu se opune, să convoace adunarea generală și să ia orice decizie în competența adunării fără observarea formalităților prevăzute pentru convocarea ei.

Art. 13. În adunările generale au dreptul de vot numai acei acționari, cari sunt înscrși în registrele acționarilor.

Art. 14. Acționarii vor putea fi reprezentați în adunările generale numai prin alți acționari în posesia unei procuri speciale cu semnătura legalizată sau prin procură în fața de doi martori.

Originalul procurii va fi reținut de societate când se menționează despre aceasta în procesul verbal.

Art. 15. În ziua și la ora arătată în convocare ședința se va deschide de către președintele consiliului de administrație sau de acel, care îi ține locul.

Adunarea va alege din sânul său un secretar și doi scrupători, care vor verifica lista de prezență a acționarilor arătând capitalul pe care îl reprezintă și îndeplinirea tuturor formalităților cerute de statut pentru ținerea adunării.

În urma se va trece la ordinea de zi.

Art. 16. Deciziunile adunărilor se iau prin vot în fața și numai în urma deciziei adunării, votul secret pentru orice caz pus la ordinea zilei.

Art. 17. Un proces verbal semnat de președinte și secretarul ședinței va constata îndeplinirea formalităților de convocare, data și locul adunării, prezența acționarilor, numărul acționarilor prezenți, rezumatul deciziunilor luate, iar la cererea acționarilor declarațiunile făcute de ei în ședință.

Pe lângă procesul verbal se vor alătura, actele referitoare la convocare, precum și listele prezență ale membrilor.

Procesul verbal va fi trecut în registrul adunărilor generale.

Deciziunile adunării vor fi depuse în termen de 15 zile la Oficiul registrului comerțului pentru a fi menționate în extras în registru și publicate în Monitorul Oficial.

Ele nu vor putea fi executate înaintea de îndeplinirea acestor formalități.

Art. 18. Deciziunile luate de adunarea generală în vîlta legii și în limitele prezentului statut sunt obligatorii chiar pentru acționarii, cari nu au luat parte la vot sau au votat contrar.

Cap. IV

Consiliul de administrație

Art. 19. Consiliul de administrație se compune din 5 membrii, cari își aleg din sânul lor pe președinte și vicepreședintele consiliului. Consiliul de administrație se alege de adunarea generală pe timp de trei ani, în afară de primul consiliu, care a fost numit pînă la expirarea de 5 ani de către fondatori. Membrii ai căror mandat a încetat pot fi realesi.

Art. 20. Pentru valabilitatea deciziunilor consiliului de administrație este necesară prezența personală a puțin de 2 membrii. Deciziunile se iau cu majoritate de voturi ai membrilor prezenți. În caz de paritate de voturi propunerea se consideră ca respinsă.

Art. 21. Consiliul de administrație poate numi și revoca membrii săi 1 administrator delegat determinând condițiile puterilor acordate. Retribuțiunile lui va fixa adunarea generală.

Art. 22. De căderea consiliului de administrație și toate chestiunile pe care codul comercial nu le prevede în atribuțiunea adunării generale sau a comitetului de cenzori în special aparține consiliului de administrație conducerea administrativă și comercială a întreprinderii, precum și stabilirea retribuțiilor și a activității a angajaților societății.

Art. 23. Consiliul de administrație trebuie să se întrunească la sediul societății cel puțin de 2 ori pe an. Convocările pentru întrunirile Consiliului de administrație vor cuprinde ordinea de zi.

La întrunirile consiliului de administrație, administratorii delegați și directorii vor prezenta rapoarte scrise despre operațiunile ce au executat.

De fiecare ședință se va întocmi un proces verbal, care va cuprinde ordinea deliberării lor, deciziunile luate, numărul de voturi întrunite și opiniile separate.

Art. 24. Încetînd mandatul unui membru al Consiliului de administrație, adunarea generală următoare decide asupra completării locului său. Membru nou ales va urma ordinea și termenul mandatului al precedentului său.

Art. 25. Firma va fi semnată de doi membrii din Consiliul de administrație sau de doi funcționari îndreptățiți la semnarea firmei sau de un administrator și un acționar cu dreptul de a semna firma.

Art. 26. Fiecare administrator trebuie să dea pentru gestiunea sa o garanție fie în numerar fie în acțiuni ale societății, fie în efecte de stat în valoare nominală de cel puțin 50.000 Lei conform actului constituțional. Această garanție trebuie depusă la caseria societății în termen de 30 zile socotite dela data când autorizațiunea de funcționare a tribunalului competent a devenit definitivă.

Cap. V

Cenzorii

Art. 27. Societatea va avea trei cenzori și trei suplulanți.

Ei sunt aleși la început de adunarea constitutivă în termen de un an, iar ulterior în fiecare an de adunarea generală puțînd fi realesi.

Cel puțin unul dintre ei trebuie să fie contabil autorizat sau expert-contabil înscris în corpul contabililor autorizați și experților contabili din România.

Art. 28. În caz de moarte, impledecare fizică sau legală, încetare sau renunțare la oficiu a unuia sau mai multor cenzori, supleanții cel mai în vîrstă il înlocuiește.

Dacă în acest mod numărul cenzorilor nu se poate completa, cenzorii rămași numesc alte persoane în locurile vacante pînă la întrunirea celei mai apropiate adunări generale.

În cazul în care numai rămîne în funcțiune nici un cenzor, numirea cenzorilor va fi făcută de tribunal la cererea administratorilor sau a oricărui acționar.

Cenzorii numiți de tribunal vor funcționa pînă la întrunirea celei mai apropiate adunări generale.

Art. 29. Cenzorii sunt obligați să supravegheze gestiunea societății, să verifice dacă bilanțul și contul de profit și pierdere sunt întocmite în conformitate cu registrele, dacă acestea din urmă sunt regulat tinute și dacă evaluarea patrimoniului s'a făcut conform regulilor stabilite pentru întocmirea bilanțului.

Despre toate acestea precum și asupra propunerilor pe care le vor crede necesare asupra bilanțului și repartiției beneficiului cenzorii vor face adunării generale un raport amănunțit.

Adunarea generală nu va putea aproba bilanțul și contul de profit și pierdere, dacă acestea nu sunt însoțite de raportul arătat mai sus.

Art. 30. Cenzorii sunt obligați de asemenea:

a) să facă pe neașteptate inspecție cassei și să verifice existența titlurilor sau valorilor ce sunt proprietatea societății sau au fost primit în gașca cauziune sau depozit;

b) să convoace adunarea ordinară și extraordinară cînd n'au fost convocate de administratori;

c) să ia parte la adunările ordinare și extraordinare puțînd face să se însemneze în ordinea de zi propunerile ce le vor crede necesare;

d) să vegheze ca dispozițiunile legii sau statutului să fie îndeplinite de administratori și lichidatori.

Neregularitățile în administrație și violările prescripțiilor legale și statutare, pe care cenzorii le constat în îndeplinirea mandatului lor, vor fi aduse la cunoștința aceluia dintre organele sociale cărui persoana responsabilă este direct subordinată, iar în cazurile importante la cunoștința adunării generale.

Art. 31. Cenzorii sunt obligați a depune fiecare 25.000 Lei cauziune în numerar, în efecte de stat sau în acțiuni ale societății la caseria societății și anume în termen de 30 zile socotite dela data cînd autorizațiunea de funcționare a tribunalului competent a devenit definitivă.

Art. 32. Pentru îndeplinirea obligațiunilor referitoare la propunerilor asupra bilanțului repartiției beneficiilor, cenzorii vor delibera împreună, în caz de neînțelegere, vor face rapoarte separate, care vor trebui să fie prezentate adunării generale.

Pentru celelalte obligațiuni impuse de lege, cenzorii vor putea lucra separat.

Cenzorii vor trece într'un registru special deliberările lor, precum și constatările făcute în exercițiul oficiului lor.

Cap. VI

Registru, bilanț, repartizarea beneficiului net, fond de rezervă

Art. 33. În afară de registrele obligatoric pentru orice societate comercială trebuiesc țînute încă următoarele registre:

a) un registru al întrunirilor și deliberărilor adunărilor generale;

b) un registru al întrunirilor și deliberărilor consiliului de administrație;

c) un registru al deliberărilor și constatărilor făcute de cenzori în exercițiunea mandatului lor.

Art. 34. Consiliul de administrație trebuie să prezinte cenzorilor cel puțin o lună înainte de ziua hotărîții pentru întrunirea adunării generale, bilanțul exercițiului precedent cu contul de profit și pierdere însoțit de raportul lor și de documentele justificative.

Art. 35. Bilanțul și contul de profit și pierdere vor trebui să arete în mod lămurit și sincer situația patrimonială a societății, beneficiile realizate sau pierderile suferite.

Din beneficiile nete ale societății se va întrebuița în fiecare an cel puțin 10%, pentru formarea unui fond de rezervă. Afară de aceasta se va întrebuița din beneficiile nete și sumele necesare pentru augmentarea fondului special pentru creanțe.

Cap. VII

Disolvarea societății

Art. 36. Societatea se disolvă:

- a) prin hotărîrea adunării generale;
- b) prin fuziunea cu o altă societate;
- c) în urma declarării în stare de faliment;
- d) dacă numărul acționarilor va fi redus sub 7 și dacă trecînd mai mult de 6 luni dela reducerea lor n'a fost completat.

Sibiu, la 20 Octomvrie 1945.

ss. Dr. Iosif Stoichiția, ss. Ieronim Stoichiția, ss. Emil Nemeș, ss. T. Cucuianu, ss. Sandu Stoichiția, ss. Corneliu Radu, ss. Lia Stoichiția

ROMÂNIA

Dr. Lionel Blaga, notar public în Sibiu

Proces verbal de autentificare Nr. 153

Anul 1946, luna Aprilie, ziua 16

În fața noastră Dr. Lionel Blaga, notar public, ca instrumentator, s'a prezentat la data de mai sus, în biroul nostru de notariat public din Sibiu, str. Regina Maria 12, D-nt: Dr. Stoichiția Ieronim, avocat, Sibiu, str. Schullerus Nr. 13, Nemeș Emil, fabricant, str. Croitorilor Nr. 9, Sibiu, Dr. Stoichiția Iosif, prof. univ. Sibiu, str. Schullerus Nr. 15, Dr. Corneliu Radu, adv., str. Oituz Nr. 11, Stoichiția Sandu, str. Schullerus Nr. 13, Sibiu, Stoichiția Lia, str. Schullerus 15, Sibiu și Cucuianu Traian, prof., Sibiu, str. Schullerus Nr. 13.

Identitatea susnumiților am constat: cunoscuți nouă personal.

Prin petiția înreg. la Nr. 153—1946, susținută și procesul verbal în fața noastră, părțile de mai sus, personal au cerut autentificarea prezentului act în 3 exemplare, dintre care unul a fost prezentat nesemnat.

După ce am vizat toate aceste exemplare, constatînd identitatea lor, am ceștit actul din cuvînt în cuvînt și l-am explicat în prezența și auzul părților, ei ne-au declarat că cele cuprinse în acest act sunt cu consimțămîntul și voința lor, și că exemplarele semnate sunt subscrise de dînșii, constatînd și aceasta.

În urmă părțile și-au subscris în prezența noastră exemplarul destinat a rămîne la dosar.

Văzînd că exemplarele actului au fost timbrate legal, cu timbrele legale,

N O I

Luînd act de declarațiunea părților, autentificăm prezentul act în baza art. 6—35, 81—92 din D. L. Nr. 358 din 1944.

Acest proces-verbal de autentificare s'a semnat de noi, aplicîndu-se sigiliul nostru oficial.

Dr. Lionel Blaga
Notar public

TIPOGRAFIA

„ASTRA CULTURALĂ”

SIBIU, Str. Avram Iancu 9
Telefon 812-A

execută ieftin, prompt și
conștiincios

IMPRIMATE

REGISTRE

ZIARE

REVISTE

CĂRȚI

BROȘURI

AFIȘE

BILETE DE VIZITĂ

Incercați și Vă veți convinge

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Drumări agricole

Prășitul și Mușuroitul

Printre lucrările de întreținere ce cârm plantelor de cultură, cele mai importante sunt: prășitul și mușuroitul. Prășitul, mai ales, e cerut de foarte multe plante. Din cauza acestor lucrări se și numesc prășitoare. Astfel: cartofii, sfecla, cartofii, floarea soarelui, soia, fasolea și apoi numeroase plante de grădină.

Importanța Prășitului.

Prin prășit se mărunțește și afâșează pământul la suprafață, iar ca urmare a acestora apa este înmagazinată și păstrată cu ușurință în pământ, iar buruienile care altfel ar împiedeca creșterea plantelor de cultură sunt înlăturate.

Rolul prășirii e atât de mare în agricultură încât privește înmagazinarea și păstrarea apei în pământ, încât se poate adesea că o prășire face cât două ploaie bune.

Când se prășește?

E bine să se prășească ori de câte ori pământul a prins poajghiță la suprafață și au crescut buruienile. În general s'a dovedit că la porumb, cea mai mare se obține dacă se dau 3 prășiri. La noi, 3-4 prășiri la porumb ridică recolta cu până la 40 la sută.

La cartofi fiecare prășire aduce un spor în recoltă de peste 500 kg. la hectar.

La unele plante cum e sfecla, adesea se prășește pământul și înainte de răsărire. Pentru ca să nu stricăm rădăcinile s'au plantele mici de sfeclă să ivite, odată cu sfecla semănăm ovăz, care răsărind mai repede arată unde sunt rândurile de sfeclă, ca să nu le stricăm.

Cât de adânc se prășește?

Indiferent de plantă, prima prășire să se facă mai adânc, iar următoarele din urmă să se facă mai superficiale, pentru ca să nu se strice rădăcinile plantelor.

Când se mușuroiește?

Mușuroitul constă în strângerea pământului în jurul plantelor. Se aplică mai ales la unele dintre prășitoare și se face și la acestea nu peste tot. La porumb se face mai ales la porumb și la cartofi.

Importanța mușuroitului

La porumb mușuroitul înmulțește rădăcinile plantei, deci o înrădăcinare mai puternică, care duce la o mai mare dezvoltare a plantelor.

La cartofi mușuroitul aduce o producție mai mare la iugăr. Acolo unde s'a aplicat mușuroirea s'a obținut o recoltă cu 20 la sută mai mare decât acolo unde nu s'a făcut mușuroirea.

La porumb, mușuroitul în regiunile secetoase nu numai că nu aduce nici un folos dar strică. Acțiunea rea a mușuroitului în aceste regiuni stă în faptul că pierderile în apă sunt mult mai mărite prin mușuroire, plantele suferă astfel mult mai mult de secetă. De aceea e bine să se facă mușuroi numai în regiunile ploioase de dealuri și munte.

Cu ce se pot face?

Prășitul și mușuroitul se fac cu prășitoarea mecanică și rarița, acolo unde plantele au fost semănate în rânduri. În cele mai multe regiuni ale țării se fac numai cu sapa. Cu sapa se fac bine însă cer mână de lucru multă, deci sunt mai costisitoare și adesea nu se pot face la timpul cel mai potrivit. Pop Liviu

SOARTA MESERIAȘILOR (VII)

În țările agrare — cum a fost țara noastră până la terminarea primului război mondial (1919) — cari n'au fabrici și uzine mari, micii industriași și meseriași patroni constituiesc factorul economic de căpetenie, atât ca producție cât și din punct de vedere social.

Dela 1919 și până la cel de al doilea război mondial, România, țară de mică industrie, a avut un mers crescând către industria mare, astfel încât numărul și mărimea fabricilor și uzinelor au făcut-o să devină o putere industrială, nu numai agricolă. Și în această perioadă de timp, dintre cele două războaie mondiale, meseriași noștri au avut partea lor de merit în economia națională ca producători de bunuri, alcătuind prin câmpul lor de acțiune o pătură mun-

Știința mărește producția (II)

de Dr. V. Galea

Câte n'a făcut omul cu mintea lui limpede și câte socoteli n'a și-au făcut oamenii de știință: au judecat și au tucrat în fel și chip și au ajuns până la urmă să-și dea seama că pământul acesta bătrân, care pare săcătuit de vlagă, nici nu este atât de nepurtincios pe cât se credea. Nu trebuie decât să încercăm să-l cunoaștem mai bine, să-l îngrijim cum se cuvine, să-l cinstim și să-i dăm și lui hrana de care are nevoie; atunci vom vedea, că el este în stare să sature încodată atâtea lume câtă este astăzi pe pământ, ba poate chiar și mai mult.

Când oamenilor le-a venit gândul cel bun, gândul de a se ajuta între ei ajutând pământul, a fost primul pas spre o viață nouă. De atunci s'a scurs multă apă pe toate pâraiele lumii și oamenii de știință au făcut atâtea lucruri minunate (au înțeles ogoare, au îmulțit nemăsurat de mult recoltele), încât azi când auzim vorbindu-se de ele ni se par minuni adevărate.

Dar au fost și de aceia cari în groaza lor pentru ziua de mâine și în nepriceperea lor îngustă de atunci, au

voit să oprească pe loc mersul normal al lumii. Nu mai departe decât acun vre-o sută de ani și ceva, când omul încă nu-și dădu-se osteneala să cunoască multe din rosturile vieții, când judecând copilărește, tainele pământului erau cu totul necunoscute pentru el, a putut să creadă că nu peste mult se apropie sfârșitul lumii și că pământul acesta este atât de neputincios, încât în scurtă vreme nu mai poate suporta atâtea lume pe pământ. Aceștia strigau în gura mare: Pe zi ce trece oamenii se înmulțesc fără nici-o socoteală, numărul lor va crește într-o zi atât de mare, încât bietul pământ nu va mai fi în stare să dea alăta hrană, ca să poată mulțumi un număr așa de mare de muncători, — opriviți oameni buni! Nu vă mai înmulțiți!

Așa se vorbea pe la sfârșitul secolului al 18-lea, când un învățat pe nume Malthus (care desigur că în socoteala lui greșită voia și el binele omenirii), umpluse lumea cu învățătura lui. Dar el și alții ca el socoteau cu mintea prea îngredită și cu lenervia minții lor n'au putut descoperi adevărul și n'au putut prinde țurul de coarne. Dacă teoria lui Malthus ar fi prins în popor și omul s'ar fi tinut morțiș de ea, mulți bunici și străbunici n'ar mai fi trăit și foarte mulți dintre noi n'am mai fi văzut lumina zilei, mulți oameni de știință nu s'ar mai fi născut și multe minuni ale științei, cunoscute azi, ar mai fi așteptat poate încă multe vremi până când ar fi fost descoperite. Și, cu toată învățătura lui Malthus, totuși ar mai fi fost foame. Căci foametea își are originea în neștiință, numai neștiința omului și reacredința face să se împuțineze recoltele. Din contră priceperea lui, cât și învățăturile bune, care îl duceau la descoperiri noi, îi pun în mână mijloace cu care a putut și va putea să producă din ce în ce mai multe alimente, pe aceeași fașie sau pe cea de pământ.

(Urmare în Nr-ul viitor)

citoare înfiptă adânc în structura socială a țării. Valoarea producției lor s'a cifrat în medie la 12 miliarde de Lei anual, față de 54 miliarde valoarea producție anuale a industriei mari.

De azi înainte industria în România urmează să se desvolte după un plan studiat în legătură cu materiile prime aflătoare în țară, cu trebuințele noastre dinăuntru, precum și cu cerințele de export, prin care să obținem în schimb acele materii cari nu se găsesc la noi. Astfel vom cunoaște în viitor o mai mare și mai rațională dezvoltare a industriei mari. Totuși meseriași patroni vor rămânea să joace și pe mai departe un rol însemnat în economia națională. Este firesc deci, ca să se dea, mai mult

(Continuare în pag. 4-a)

emnat porunci să fie dus îndată în spital și să fie dat în grija unui medic de ochi. — După două săptămâni îmi scria primarul: „Mă întors Iacob. Voiu veni să mă duc la prânz, ca să mergem să-l vedem”.

Ajungem. Nu voiu uita niciodată că mi-a fost dat să văd Iacob stă în scaunul de lemn, lângă o vază fără de foc, legat la ochi cu o cântărire albă. Pe pământ dormea un copil de trei luni. În cenușă se afla o fetiță de patru nișori. O bătaie mai vârstnică, sgriburea de frig, se înfață cu ea și, în fața vetrii, un pat ca vai de el, cu brațul întins, femeia lui! Ceea ce ghiceai în priveliștea asta era încă și mai rău decât ceea ce îți bătea la ochi.

Întresei că poate de mai multe ceasuri nu s'a rostit nici o singură vorbă în odaia asta; femeia nu făcea nimic și părea că nici nu are grije

să se apuce de ceva. Nu erau nefe-riciți, erau dați pierzaniei. La sgomotul pașilor noștri se ridică, dar fără să rostiască ceva.

Domnul primar și cu mine n'am putut decât să bolborosim câteva cuvinte de mângâiere, apoi să lăsăm pe cuprător câteva parole și am ieșit, uluiți, afară. A doua zi cuvintele medicului sporiră încă și mai mult neliniștea noastră.

„E pierdut”, ne spuse el. „Rănile i s'au vindecat. N'are nici o rană lăuntrică, dar l'a cuprins întristarea care o să-i aducă sfârșitul. Nu numai că este deznădăjduit dar este și umilit, se simte scos din șirul oamenilor. Nu mai mănâncă, nu mai doarme; nu m'aș mira să moară într-o lună”.

După o lună era mântuit — era mântuit și lucra...

„Prin ce minune?” întrebă compozitorul.

„Mai întâi de toate prin minunea carității”.

„Care?”

„Întreabă-l pe el însuși, pentru că iată-l, a sosit”.

Am văzut, într'adevăr, cum se pare pe promenadă, om riguros, mic de statură, pipăind locul și tufele de pe alee cu bastonul său, ca să se îndrepteze că umblă pe drumul dorit.

„E singur de tot?”, mă întrebă compozitorul.

„Nevasta l-a condus până la poartă și odată în grădină, nu mai are lipsă de sprijinul nimănui, cunoaște drumul”.

Am coborât cele cinci trepte dela intrare și merserăm spre el.

„Iacobe”, am strigat eu, „iată pe unul din prietenii mei, care dorește să te vadă. Știi de ce?... Ca să cânte el însuși, ceva de dragul dumnitale...”

„De dragul meu? Pentru mine?” strigă orbul.

„Da”, luă vorba compozitorul, strângându-i mâna. „Așează-te”.

Iată-l pe compozitor la pian și pe Iacob așezat pe trepte, cu bătaie între picioare și cu ochii săi, cu ochii săi stinși, ridicăți... spre cer! Compozitorul a cântat în decurs de mai bine de o jumătate de ceas (arii minunate din opere muzicale vestite) și toate cântecele acestea nemuritoare se restrângeau pe fața palidă a orbului, în simțeminte, când nelămurite, când adânci, în freamăte, cari ajunseră de două ori să-l aducă să verse lacrimi. Când încetă compozitorul, se ridică orbul. Compozitorul merse spre el, iar orbul îi zise, cu glas tremurător: „Mulțumesc, domnule cântăreț — mulțumesc. De-o jumătate de ceas n'am mai gândit de nenorocirea mea!”

(Urmare în numărul viitor)

Știri și Informațiuni

Abonamente

Pe un an, pentru țărani și intelectuali dela sate	10.000 Lei
Pentru negustori, comercianți și industriali	20.000
Instituții și autorități	40.000
Abonamente de sprinț	80.000
Prețul unui număr	200

Rectificare. În articolul „Căminul de ucenici din Sibiu” publicat în numărul trecut (27), s'a strecurat o greșală și anume la procentul populației românești din Sibiu, care era de 84,2 la sută în 1942 și nu 74,2 la sută cum a apărut.

Armistițiul din China dintre guvernul chinez și forțele comuniste a fost prelungit.

Orașul Königsberg din Prusia Orientală se va numi Kaliningrad, în amintirea fostului președinte al Sovietului Suprem al U. R. S. S., I. M. Kalinin.

Experiențe cu bomba atomică au avut loc în arhipelagul Bikini din Oceanul Pacific. Rezultatele științifice nu se cunosc. Două vase au fost distruse, 10 avariate. La Washington grupuri de manifestanți au înconjurat Ministerul de război, purtând inscripții ca: „Bikini înseamnă repetiția generală a celui de al treilea războiu mondial” și altele.

Impotriva lui Ghandi s'a produs un atentat, care însă n'a reușit.

Proiectul de lege electorală este în discuția consiliului de miniștri, după care abea va primi forma definitivă.

Vânătoarești

Soc. „Surul” este rugată a întesifica timp de 3 săptămâni paza și patrulele vânătorilor în sectorul de vânătoare Boița spre a dovedi și stârpi braconajul din regiunea V. Lotrioarei.

Permisele pentru pescuit se pot scoate dela Inspectorat căci au sosit formularele necesare.

Manufactură Universală „Savin”

Nicolae Savin & Co. soc în nume col. cu sediul în Cisnădie Nr. 434.

Asociați: Nicolae Savin și D-ra Sonia-Maria Savin, ambii din Cisnădie Nr. 434.

Manufactura Universală „Savin”, Nicolae Savin & Co. Societate în nume colectiv.

Obiectul: comerț cu manufactură textile de orice fel, tricotate, galvanizate, mărunțișuri, en detail.

Sediul Cisnădie, Str. Târgului Nr. 434.
Capitalul: 4.000.000 Lei în părți egale pentru asociați.

Durata societății este nelimitată.
Beneficiile și pierderile se împart în părți egale.

Fiecare asociat poate reprezenta și semna societatea.

Urmează semnăturile

Grefa Tribunalului Sibiu, Secția III. Com.
Dos. Nr. Fsoc. 89/1946.

Prezentul extras fiind trecut în registrul de ordine la Nr. 192-1946, se vizează de noi pentru afișare și publicare.

Sibiu, 26 Iunie 1946.

Prim Grefier,
Constantin Goloban

Dela o săptămână la alta

În străinătate

In Italia

În cursul zilei de Marți s'a deschis primul Parlament italian ales dela Parlamentul dizolvat de Mussolini din 1924.

Din acel Parlament fac parte aproximativ 500 de deputați, dintre cari 20 de femei.

Noul guvern olandez

Un nou guvern olandez a fost format sub președinția d-lui Bell, din partidul catolic popular. Numele membrilor guvernului va fi anunțat în curând.

Din Germania

În provincia Bavaria și Baden Württemberg din zona americană de ocupație au avut loc alegeri. Rezultatul lor este următorul:

Uniunea creștin-democrată a obținut 2.436.686 voturi

Socialiștii: 1.745.870 voturi.

Comuniștii: 414.410 voturi.

Conferința dela Paris

a intrat în a treia săptămână dela deschiderea ei. În legătură cu problema Triestului și a teritoriului înconjurător s'a primit ca punct de plecare al discuțiilor propunerea d-lui Georges Bidault, care este următoarea:

Triestul și împrejurimile vor fi timp de 10 ani autonome, administrate însă de cele 4 mari puteri împreună cu Italia și Jugoslavia. Integritatea teritoriului e garantată de consiliul de Securitate al Organizației Națiunilor Unite.

Flota de război a Italiei va fi micșorată la 2 cuirasate, 4 crucișătoare,

4 contratorpiloare, 17 vedete runcătoare de torpile și 19 corvete.

Conferința de

încă n'a fost fixată. Se crede însă că ea se va ține în jurul zilei de 20 Iunie.

La noi în

Incorporarea contingentului

a început. Noul contingent însă va servi în mai multe serii. Prima serie, care a și fost încorporată, va face numai 4 luni. În felul acesta tineretul va fi în mare parte antrenat pentru muncile de tot felul de război se simte nevoia după atâtea distrucțiuni pricinuite de război.

Alegeri

D. Gh. Tătărescu, a declarat reprezentanților din București ai guvernelor Statelor Unite și Mării Britanice, alegerile vor avea loc în mod normal în cursul lunii Septembrie.

Ardealul, vatră românească

Urmare din pag. 1-a

lăsat în afara patriei lor, trei milioane de unguri.”

Să vedem întrucât această afirmare a primului ministru ungar e fondată.

La numărătoarea populației făcută de guvernul maghiar în 1910, s'a găsit că trăiau (inclusiv armate formate în majoritate de unguri) 2.839.040 români, 1.664.296 unguri, 365.116 germani și 204.150 de alte naționalități. Trebuie să ținem seama că, statistica ungurească a înscris drept maghiari, pe toți evreii, sașii, șvabii, românii, armenii și țigani care vorbeau și limba maghiară. Recensământul din 1930 a stabilit că în Transilvania locuiesc 3.207.880 de români, 1.353.276 unguri, 545.355 germani, și 443.355 de alte naționalități. În județele Bihor, Sălaj și Satu Mare, șvabii și numeroși evrei s'au declarat drept unguri, găsindu-se pe aceeași linie de luptă iredentistă.

Având în vedere sporul natural de populație, deportarea celor 200.000 evrei dintre care nici 10 la sută nu s'au înapoiat, plecarea unui mare număr de unguri și sași cu armatele hitleriste, ajungem la constatarea că azi trăiesc în Ardeal circa 1.200.000 unguri la care s'au mai adăugat 4.500.000 unguri cetățeni maghiari veniți după dictatul dela Viena.

Însuși recensământul maghiar din 1940-1941 a stabilit că în Ardealul de Nord (cuprinzând și secuimea) nu trăiesc decât circa 900.000 de unguri în numărul cărora se cuprind și șvabii din regiunea frontierei și evreii deportați de atunci.

Iată prin urmare că pretențiile ungurești nu și găsesc temei, nici chiar după datele lor statistice, Ardealul fiind și din punct de vedere al populației sale, românească, cuvenindu-se a rămâne lipit pentru veșnicie României Mari.

Cu toate marile străduințe ale guvernului nostru arătate prin largile libertăți acordate națiunilor conlocuitoare în Ardeal, prin creștinăscă ocrotire a copiilor maghiari fugiți de urgia foamei din Budapesta, aicea

la noi, prin îngăduința ospitalieră și omenească cu care sunt tratați cei aproape 500.000 de unguri cetățeni maghiari, guvernul din Budapesta, prin acțiunea sa, dovedește că nu a înțeles gașturile nobile ale guvernului nostru.

Întruși, manevrele cercurilor revizioniste maghiare, departe de a trezi în noi teamă, teama în dreptatea sfântă a cauzei noastre, nu ne provoacă decât un edinc și nemărginit dispreț.

Ilie Mănișu

Un elev desculț

Urmare din pag. 1-a

stăruitoare, de ale cărei roade corpul didactic poate pe bună dreptate să fie mândru.

Revenim însă la elevul desculț... Dacă nici la serbarea de sfârșit de an, la care nu se pierde în mără, ci știa că va ieși în relief printr-o recitare, n'a putut să vină îmbrăcat mai bine și cu niște ghete ori sandale bune, situația lui materială nu putea fi strălucită. A făcut totuși un an de școală, a promovat clasa. Și ca el sunt cea mai mare din elevii școlii: săraci. Piedicile condițiilor materiale și uneori și ale celor calitative ale individului au fost înfrante. Rezultatele au fost, cu toată vitregia condițiilor, bune.

Ne întrebăm însă: care ar fi fost rezultatul în alte condiții? Credem că exemplar.

Deaceia socotim că găsierea unui local propriu și definitiv, care să nu mai impună mutări în cursul anului, mijloace bănești pentru procurarea materialului didactic necesar, precum și ajutorarea elevilor săraci dar merituoși, adăpostindu-i într'un internat sunt necesități de primul ordin, iar rezultatele cari se vor obține nu vor desamăgi pe nimeni.

Ilie Avrigeanu

Soarta meseriașilor

Urmare din pag. 3-a

decât în trecut, atențiune problemelor care-i preocupă. În principal, astăzi, doi sunt factorii de căpetenie cari lucrează asupra progresului lor:

1. Finanțarea ieftină (împrumutarea a meseriașilor.

2. Aprovizionarea cu materii prime și semifabricate trebuincioase producției.

De prima chestiune ne-am ocupat mai înainte în câteva articole. O de a doua este, în situația economică de acum, o necesitate ce stăpânește deosebit de viu activitatea profesională a nenumăratelor ateliere meșteșugărești.

Cu toate străduințele federației operașilor de meseriași, împărțirea materialelor merge anevoios, cu desosebire la sate, din cauza felului a vedea al Institutului Național Cooperativei față de cooperativele aprovizionare mixte cu meseriași diferite bresle. Ca urmare a acestei situații meseriașii sunt siliți să scape din alte părți la prețuri nerăduite.

O bună organizare a împărțirii materialelor prin Cooperativele meșteșugărești, nu numai că raționează producția, dar o și ieftinește pentru ea va fi strict controlată de acele Cooperative. În plus va face să ajungă la ușurarea circulației materiilor și la sugrumarea târgului negru.

Pentru îmbunătățirea aprovizionării cu materiale, Federația Meseriașilor însă s'a asociat la propunerile Statelor Necustorești și ale U. S. I. C. în urma cărora s'a întocmit un proiect de lege al Oficiilor de aprovizionare. Acest proiect corespunde necesității diferitelor bresle și ar putea aduce un rezultat bun în acțiunea de însănătoșire economiei naționale. Se cere însă ca la conducerea acestor oficii să participe toți reprezentanții de producție și de desfacere. În sensul acesta meseriașii au cerut reprezentarea lor Oficiile de Aprovizionare, iar la caracter local să figureze în consiliul de administrație și un delegat al Cooperativei de aprovizionare meseriașilor din localitate, sau sindicatul respectiv. Prin aceste oficii să urmărește o dreaptă împărțire a materiilor prime și a mărfurilor.

Așteptăm ca acest proiect să devină lege peste câteva zile, așa cum a fost anunțat, de altfel, Radio România.

I. Martin